

KUNGLIGA MUSIKHÖGSKOLAN I
STOCKHOLM
115 91 STOCKHOLM

DNR: 3.1.2-2017-0549
BESLUT: 2018-01-23

Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

Revisionsrapport – tidigarelagd granskning 2017

Som ett led i granskningen av årsredovisningen med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen granskat avgifter för uthyrning av lokaler, bisysslor och upphandlingar.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2018-02-28 med anledning av iakttagelserna i denna rapport.

Sammanfattning

Kungliga Musikhögskolan i Stockholm (KMH) har inrättat ett innovationskontor och etablerat ett samarbete med We Amplify U Sweden AB för uppbyggandet av en inkubatorsverksamhet som ska ligga i detta bolag. KMH hyr ut lokaler i andra hand till bolaget. I bolagets styrelse har utsetts två anställda vid KMH som har högre chefsbefattningar vid myndigheten.

Riksrevisionen har iakttagit att avgiften för uthyrningen av lokalerna till bolaget är alltför lågt satt i förhållande till KMH:s inhyrningskostnader eller ett marknadspris. KMH har enligt Riksrevisionens bedömning inte beaktat reglerna i avgiftsförordningen vid prissättningen. Den lågt satta avgiften för lokalerna riskerar också att ses som ett dolt kapitaltillskott till bolaget.

Det riskerar även att uppstå en bristande transparens avseende de verkliga kostnaderna för inkubatorsverksamheten.

KMH bör göra en tydligt dokumenterad bedömning om de två chefernas bisysslor som ledamöter i bolagets styrelse är lämpliga med avseende på de intressekonflikter som kan uppstå genom att de sitter på dubbla stolar.

Riksrevisionen har gjort ett flertal iakttagelser som rör upphandling. KMH bör stärka den interna kontrollen inom upphandlingsområdet och tillförsäkra sig om att tillräcklig

kunskap och kompetens för genomförande av upphandling finns i verksamheten. KMH måste generellt sett förbättra dokumentationen för upphandlingar för att säkerställa att LOU efterlevs.

1. Uthyrning av lokaler - brister i prissättning och transparens

KMH har under 2017 fattat beslut om att inrätta ett innovationskontor med koppling till innovationer inom musikområdet. Syftet med innovationskontoret är att tillhandahålla rådgivning avseende affärsutveckling, upphovsrätt, avtalsfrågor och finansiering för projekt i tidiga skeenden. Ett samarbete har även etablerats med We Amplify U Sweden AB för uppbyggandet av en s.k. inkubatorsverksamhet som ska ligga i detta bolag. Målsättningen för inkubatorsverksamheten är att utveckla de projekt som har potential att bli framgångsrika företag.

KMH hyr ut kontorslokaler i andra hand till We Amplify U Sweden AB till en årshyra på 100 kr. Lokalerna ligger i en fristående byggnad på campusområdet och merparten av dessa hyrs ut i andra hand till bolaget. KMH:s årshyra för lokalerna uppgår till 649 000 kr.

KMH har enligt Riksrevisionens bedömning brustit i sin hantering i två avseenden:

- 1) KMH:s prissättning för uthyrningen av lokalerna till bolaget har inte skett i enlighet med avgiftsförordningens regler.
KMH:s uthyrning av lokaler sker inom ramen för avgiftsförordningens 4§, eftersom uthyrningsverksamheten är av mindre omfattning.
Enligt Riksrevisionens bedömning har KMH inte beaktat ESV:s allmänna råd till 5§ i avgiftsförordningen. I dessa står: "Om verksamheten är konkurrensutsatt bör myndigheten beräkna avgifterna så att självkostnaden täcks. I vissa fall, då det är svårt att beräkna självkostnaden, kan myndigheten ta ut en avgift som motsvarar ett marknadspris."
- 2) Enligt reglerna i kapitalförsörjningsförordningens 2 kap 7§ får en myndighet inte utan medgivande från regeringen göra kapitaltillskott till ett företag. Den lågt satta avgiften för lokalerna som hyrs ut till We Amplify U Sweden AB i förhållande till KMH:s kostnader för lokalerna eller ett marknadspris riskerar att ses som ett dolt kapitaltillskott till bolaget.

Det finns också en risk att KMH anklagas för underprissättning enligt reglerna i konkurrenslagens 3 kap 27 § (2008:527).

Genom den lågt satta avgiften riskerar det också att uppstå en bristande transparens avseende de verkliga kostnaderna för de tjänster som utförs av inkubatorverksamheten. Därigenom finns även en risk att KMH inte identifierar ett behov att utföra upphandling i enlighet med LOU:s regler avseende dessa tjänster. Om kostnaderna för tjänsterna överstiger de i LOU angivna beloppen för direktupphandling ska en förenklad upphandling ske.

Rekommendation

För att undvika avsteg från gällande regelverk samt en otillräcklig transparens avseende kostnaderna för de tjänster som utförs av inkubatorverksamheten bör KMH snarast se över prissättningen för hyresavgiften avseende andrahandsuthyrningen till We Amplify U Sweden AB.

2. Närståendeförhållanden - bisysslor, jäv och oberoende

KMH:s högskoledirektör och biträdande högskoledirektör är ledamöter i styrelsen för bolaget We Amplify U Sweden AB. Högskoledirektören har ett övergripande ansvar för hela högskolans administration och rapporterar direkt till rektor samt ingår i ledningsgruppen. En högskoledirektör, tillika förvaltningschef, vid KMH ska anmäla bisyssla enligt chefsavtalet.

De risker för förtroendeskada som aktualiseras i detta fall kan vara jäv och oberoende genom att en s.k. intressekonflikt uppstår om en person i ledande befattning sitter på dubbla stolar, dvs. både som representant för myndighetsledning och som ledamot i ett bolag som har koppling till myndighetens verksamhet.

Lämpligheten i att chefstjänstemän som ingår i ledningen för förvaltningen av KMH också är utsedda som styrelseledamöter i bolaget kan därmed ifrågasättas.

Högskoledirektören och den biträdande högskoledirektören har anmält bisyssla som styrelseledamot i bolaget. Vi har i vår granskning noterat att godkännandet av bisysslan saknar en tydlig dokumentation av bedömningen om den är lämplig med avseende på intressekonflikter och risk för förtroendeskada.

Rekommendation

KMH bör göra en tydligt dokumenterad bedömning om högskoledirektörens och den biträdande högskoledirektörens bisysslor som ledamöter i styrelsen, i ett bolag som har koppling till myndighetens verksamhet, är lämpliga. Särskilt bör beaktas de intressekonflikter och den risk för förtroendeskada som kan uppstå genom deras roller som chefer för KMH:s förvaltning och att de därmed sitter på dubbla stolar.

3. Upphandling - bristande intern kontroll och dokumentation

Riksrevisionen har i samband med granskningen av övriga driftskostnader gjort ett flertal iakttagelser avseende upphandling som visar på brister i den interna kontrollen. KMH har inte följt sina egna interna riktlinjer för upphandling.

Följande brister har noterats

- Underlag om offertförfrågan saknas eller har inte fullständigt dokumenterats.
- Underlag till offerter som inkommit saknas eller är bristfälliga.
- Underlag till bedömningen saknas för offerter som leder till avtal med en leverantör.
- Avtal är inte fullständiga eller inte i enlighet med LOUs regler.

Riksrevisionen bedömer att KMH:s motiv till avsteg från att genomföra inköp genom direktupphandling istället för ett upphandlingsförfarande inte dokumenterats på ett transparent sätt. Genom att LOU inte har efterlevts har KMH gjort avsteg från huvudprincipen gällande affärsmässighet. Konsekvensen av att göra inköp utan föregående upphandling är att myndigheten inte utnyttjar de effektivitetsfördelar som normalt uppstår i en konkurrenssituation. En annan konsekvens av att inte följa upphandlingsregler är att jävssituationer kan uppstå och inte upptäckas, detta gäller också sådana situationer som uppfattas som jäv från utomstående. Vidare kan det uppkomma kostnader genom skadestånd eller böter. Kostnaderna och anseenderiskerna riskerar att bli höga för KMH om inte upphandling genomförs i enlighet med regelverket.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar KMH att förbättra den interna kontrollen inom upphandlingsområdet och tillförsäkra sig om att tillräcklig kunskap och kompetens för genomförande av upphandling finns i verksamheten. KMH måste generellt förbättra dokumentationen för upphandlingar för att säkerställa att LOU efterlevs.

DNR: 3.1.2-2017-0549
BESLUT: 2018-01-23

Ansvarig revisor Henrik Söderhielm har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Henrik Normark har varit föredragande

Henrik Söderhielm

Henrik Normark

Kopia för kännedom:

Regeringen

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen